

I n s t r u k t i o n

för

Fyrmästare och Fyrvaktare vid täkta
Stenföls-fyrrar;

Utfärdad i Stockholm d. 25 September 1838;

af

G. G. Lundstedt,

Forts-Direktör och Skibbare.

Stockholm, 1838.

Tryckt hos P. H. Norstedt & Söner,
Kongl. Hofstrykare.

Instruktion

för

Fyrmästare och Fyrvaktare wid täckta

Stenkols-fyrrar;

Utfärdad i Stockholm d. 25 September 1838;

af

G.E.Lundstedt,

Lots-Direktör och Riddare.

Stockholm, 1838

Tryckt hos P. A. Norstedt & Söner,

Kongl. Boktryckare

I hwarje Fyrs lanternin finnas följande fasta och rörliga delar, hwilka, hwar för sig, fordra särskild uppmärksamhet, nemligen:

- 1:o Fyrpannan eller den så kallade Risten,
- 2:o Dragluckorna,
- 3:o Askhållet med sin jerndörr,
- 4:o Fenstren,
- 5:o Fenster-ventilerne,
- 6:o Luftrören under fenstren
- 7:o Takluckorna, äfwen kallade tak-ventilerne,
- 8:o Røkhatten,
- 9:o Dörren till Lanterninen samt
- 10:o Luckan öfwer trappgången;

och skall vid desse delars behandling, äfwensom wid tjensten i allmänhet följande iakttagas:

1 Art.

Före Fyrens tändning.

1 §.

Senast en half timme före den tid, då tändningen skall ske, inställer sig fyrbetjeningen i fyrtornet för att bereda allt hwad som behöfwes för fyrens tändning och dess jemna underhållande under natten.

2 §.

Fyrpannan eller den så kallade Risten, hwilken hwarje morgon bör rengöras, ifylles jemt upp, men icke öfwer dess kanter, med kol. Tändningswed och eld hållas i beredskap. Fenster-ventilerne, dragluckorna, luftrören under fenstren samt takluckorna uppdragas eller tillslutas, allt efter wädrets eller windens beskaffenhet.

Jerndörren för askhålet bör ständigt vara tillsluten. Rökhatten efterses, att den är i ordning. Skolande Fyrmästaren sjelf undersöka allt detta samt tillse, att, om smuts eller is finnes på fenster-rutorna, sådant aftwättas.

3 §.

Fyren påtändes så tidigt, att densamma, wid den i Reglementet utsatte tid, nemligen en half timma sedan solen gått ned eller, då mörk, disig eller tjock luft inträffar, wid första skymningen, kan wara fullt lysande.

2 Art. Under fyrningen.

4 §.

Fyrpannan hålles wid ständig eld genom påfyllning af nya kol i de förbrändas ställe, och, för att medelst det drag, som draghålen åstadkomma, kunna underhålla en jemn låga, bör som oftast med fyrjernet omröras i fyrpannan, så att de närmast Rist-stängerne sammanbrända kolen ej tappa Rist-hålen och hindra luftdraget. I den mån detta drag, som af swagare eller starkare bläst minskas eller ökas, erfordras, öppnas en eller flere af Dragluckorna i lowart eller den sidan, hwarifrån vinden kommer. Wid förändring av wind måste derföre andra luckor öppnas och de förut öppnade nedsläppas för bibehållande af en någorlunda jemn låga, som icke bör wara under 2 och ej högre, än 4 fot. I lugnt wäder kunna flere och äfwen alla dragluckorna behöfwa wara uppe; hwaremot i bläst endast en halföppnad lucka gör tillräckligt luftdrag. Under storm måste stundom alla luckorna wara tillslutne. Som en jemn och klar lysning wäsentligast beror på luftdragets användande, skall fyrbetjeningen lära sig inse nyttan och ändamålet med nämnde dragluckor, samt förstå att rätt begagna dem.

5 §.

För luftdragets underhållande skola ock Fenster-ventilerne, der sådane finnas, hållas öppna. Luftrören under fenstren, hwilka egentligen tjena till att förskaffa swal luft i Lanterninen, böra alltid wara öppna, utom när det stormar, då det kan hända, att lågan af för mycken inpressad luft föres åt sidan, i hwilket fall luftrören, som äro i lowart, kunna tilltäppas. Takluckorna hållas öppna, dels för att derigenom utsläppa den rök, som ej utgår genom Rökhatten, dels ock att insläppa frisk luft. Endast i hårdt regn få alla takluckorna hållas tillslutna då fyren brinner. Erfarenheten visar bäst, om i blåswäder luckorna i lä eller lowart kunna tjenligast hållas öppne, samt huru många af dem, under starkare storm, kunna tålas öppne, utan att lågan deraf hindras eller kastas åt sidan.

6 §.

Wakthafwande Fyrbetjenten får, wid strängt ansvar, icke sätta sig, än mindre lägga sig att sofwa. Hans uppmärksamhet skall i synnerhet wara rigtad på fyrningens jemna midmakthållande samt eldens noggranna skötande. Han skall ofta och flere

gånger i wakten gå ut på altanen för att underrätta sig om wädret och winden. Förspörjes något skott, rop eller annat owanligt buller, lyssnas derefter, och i händelse sådant förnyas samt fara förefinnes, skall den andre Fyrbetjenten tillsägas, på det att allt biträde, som kan åstadkommas, må nödställda bibringas, utan att fyringen, som uti intet fall må lemnas utan tillsyn längre tid, än som oundgängligen behöfwes för den andre Fyrbetjentens purrande, i någon mån åsidosättes. Timglaset wändes ordentligen, så snart det utrunnit, men det 4:de utrunna glaset wändes ej förr, än fyratims- eller det så kallade quarters-glaset utrunnit och wändes.

7 §.

Under fyringen skall den wakthafwande jemväl efterse, att fensterrutorna hållas klara och fria från imma, rök eller is, hwilket aftorkas. Isen borttwättas lättast med saltlake, som derföre, då årstiden är sådan att fenstren wilja islöpa, skall hållas i beredskap uppe i Lanterninen. Inkommer regn eller wäta längs muren eller på botten, skall sådant med swabblar borttorkas, och uti intet fall tillåtas otöta wattenkäril stå fyllda uppe i tornet. All orenlighet skall nedbäras och får ej slås eller kastas längs muren eller på altanen, hwarigenom skada kan uppstå.

8 §.

Om någon ruta under natten söndergår, skall den lösa plåt, som för sådan händelse alltid bör finnas till hands, af den wakthafwande för tillfället insättas; kommande rutan att sedermera wid dager ordentligt insättas på det sätt, att det medlersta långjernet och det ena twärjernet lösskrufwas, samt fenster-rutan, försedd med wallmar omkring lanterne, infättes, hwarefter jernen åter tillskrufwas. Härwid bör Fyrwaktaren biträda, och största warsamhet iakttagas, så att icke rutan sönderspricker, hwilket lätt händer, om den är skef. Glasrutor, som uti Lanterninen spricka, men ej få hål, behöfwa icke uttagas; men fyrbetjeningen bör hwarje morgon wid afdamningen wäl aftorka sprickorna, så att ej rök deruti samlas och hindrar lysningen.

9 §.

Fyren skall släckas en half timma före Solens uppgång, utom när mörk, disig och tjock luft inträffar, då den ej släckes förr, än i dagryningen.

3 Art.

Efter verkställd fyrningen.

10 §.

Så snart Fyren blifwit släckt öppnas alla fenster, ventiler och dragluckor, som varit stängde, samt, i fall det ej regnar, takluckorna, äfwensom, om ej blåsten är för stark, dörren, på det att Lanterninen må afswalna och all rök obehindrad utgå. Med den långa borsten dammas och rensopas Lanterninen inwändigt, äfwensom Rökhattshålet. Fenster-rutorna aftorkas derefter med handdukar samt aftwättas med saltlake, i händelse de äro isbelupne. Emellan alla fenster-fogningar och fach

dammas wäl, antingen med en fogelwinge eller dertill tjenlig borste eller med handduk, så att intet sot eller rök blifwer qwar.

11 §.

Då eldstaden hunnit afswalna, uppbyrtas de utbrända kolskorporna, Fyrpannan med riststängerne samt dragrören å Cylindern rengöras, all aska och kol uttages derifrån, och sedan afdamningen skett, rensopas bottnen och trappan samt, i fall något wått inkommit, aftorkas det med swabblen. Takluckorna nedsläppas, om de äro öppnade, men fenster-ventilerne och dragluckorna förblifwa om dagen öppna.

12 §.

Sedan rengöringen och städningen för sig gätt, upphämtas kol och tändningsmaterialier för den kommande nattens lysning. Fyrmästaren gör sin rund på altanen och öfwerallt i Tornet för att efterse, om någon bristfällighet yppats, hwilken genast, så widt ske kan, i ständsättes eller, om den är af betydligare beskaffenhet, anmäles hos Fördelnings-Chefen.

13 §.

Desse göromål skola hwarje morgon förrättas af Fyrbetjenterne gemensamt, innan de få lemna Fyrtornet. Men skulle erfarenheten wisa, att wid någon Fyr, i anseende till särskilde omständigheter, en eller annan af här ofwan gifne reglementariske föreskrifter ej är tillämplig, må afwikelse från Instructionen i denna del ega rum, så widt det för fyringens bättre underhållande finnes nödigt; dock bör Fördelnings-Chefen härom underrättas, då han wid Fyren sig inställer.

4 Art.

Om waktens sättande och om tjenstgöring i allmänhet.

14 §.

Så snart Fyren är tänd och lysningen begynd, sättes wakt, och det stora quarters- eller fyratims-glaset, äfwensom timglasets wändas, till efterrättelse för den wakthafwande. Waktgöringen, hwarmed är förenad tillsyn öfwer fyringens ordentliga underhåll samt eldens wårdande, äfwensom all annan uppassning och uppmärksamhet på Fyren, wädret och winden m. m., fortgår sålunda.

15 §.

Fyrmästaren och Fyrwaktaren eller Fyrmästarens biträde hålla wakt fyra timmar i sender hwardera, hwilket kallas ett quarter. Wakten ombytes således hwar fjerde timma eller då quartersglasets utrunnit.

16 §.

Omkring en fjerdedelstimma förrän quartersglasets utrunnit, nedgår den wakthafwande och purrar den andra waktaren, hwarefter den förre ånyo uppgår

till Fyren och inwäntar aflösning, derwid han meddelar den efterträdande waktaren hwad som under wakten förefallit eller är att iakttaga, äfwensom winden och wädrets beskaffenhet m. m.

17 §.

Då Fyren släckes och lysningen för natten upphör, skola alltid båda Fyrbetjenerne wara tillstädes, för att sedan gemensamt rengöra lanterninen.

18 §.

Under de ljusa nätterne sommartiden, då fyring underhålles allenast några timmar, sker icke något waktombyte under natten, utan samma person, som emottager wakten wid tändningen, bestrider densamma tills fyren utsläckes; men så snart fyringen fortgår sex timmar och därutöfwer, skall wakten ombytas hwar fjerde timma.

19 §.

För Journalens ordentliga förande ansvarar Fyrmästaren ensam. Deruti införes, utom hwad de serskilde kolumnerne föranleda till, om skott, rop eller annat owanligt buller hörts, samt det biträde, som möjligtwis blifwit lemnadt åt skeppsbrutne. Äfwenledes antecknas för hwarje dygn, hwilken av Fyrbetjeningen haft första wakten.

20 §.

Till tjenstgöringen hörer äfwen tillsyn öfwer Lots- och Fyr-Inrättningens på stället warande byggnader, samt om Krono-båt finnes, dess vård och skötsel, äfwensom inventarie- och konsumtions –persedlars wårdande.

För öfrigt äger Fyrbetjeningen att ställa sig till efterrättelse, ej allenast Kongl. Maj:ts Nådiga Reglemente för Lots- och Fyr-Inrättningen i Riket af den 16 Maj 1827, i synnerhet hwad uti §.§. 102 – 118 för Fyrmästare är wordet stadgadt, utan äfwen de särskildta föreskrifter som Lots-Fördelnings-Cheferne kunna meddela.

Insänt av *Esbjörn Hillberg*